

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Väliskomisjon

2012/2029(INI)

25.4.2012

ARVAMUS

Esitaja: väliskomisjon

Saaja: tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon

Energiapoliitika alane koostöö ELi-väliste partneritega: strateegiline lähenemisviis kindla, jätkusuutliku ja konkurentsivõimelise energiavarustuse tagamisele
(2012/2029(INI))

Arvamuse koostaja (*): Justas Vincas Paleckis

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 50

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Väliskomisjon palub vastutaval tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. on seisukohal, et energiapoliitika peab olema ühise välispoliitika integreeritud ja oluline osa ning see tuleks välja töötada ja seda rakendada koostöös muude välismõõdet omavate poliitikavaldkondadega;
2. rõhutab, et arvestades liidu suurt sõltuvust energiaimpordist on liidu välisjulgeolekupoliitika, strateegilise rolli ning välispoliitika sõltumatuse, ühtsuse, usaldusväarsuse ja tõhususe toetamiseks vaja kiiresti mitmekesistada tarneallikaid ja transiiditeid, sh võtta kasutusele uued energiaallikad ning arendada välja ELi taastuvad energiaallikad;
3. on veendunud, et tõhusam juhtimine üleilmsel tasandil parandaks koostööd tootja-, transiidi- ja tarbijariikidega; on arvamusel, et ELil peaks seetõttu olema oluline roll rahvusvahelise energiapoliitika juhtimises, et edendada läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise põhimõtete järgimist, täita jätkusuutlikkuse eesmärk, vähendada tehingukulusid ning luua turuosaliste jaoks stiimulid hinna ja kvaliteedi osas konkureerimiseks;
4. nõuab tihedamat kooskõlastamist nõukogu, komisjoni ja Euroopa välisteenistuse vahel, et nad saaksid ühise energiaalase välispoliitika küsimustes ühel häälel rääkida ja ühiselt tegutseda; rõhutab, et Euroopa välisteenistuses on vaja luua energiapoliitika osakond ning kaasata ELi delegatsioonid kohapeal energiadiplomaatia elluviimisse;
5. rõhutab, et komisjon ja Euroopa välisteenistus peavad tagama, et kõik liidu mitme- ja kahepoolsed kokkulepped, eelkõige partnerlus- ja koostöölepingud peavad olema igakülgset kooskõlas ELi siseturu eeskirjadega; rõhutab, et taolised kokkulepped peaksid tagama vastastikkuse, võrdsed tingimused ja läbipaistvuse, et luua turvaline õiguslik keskkond ELi investoritele energiat tarnivates ja transiidiriikides;
6. rõhutab, et ELi liikmesriikide ja kolmandate riikide valitsuste vahelisi energiakokkuleppeid käsitleva teabevahetuse mehhanismi loomine soodustaks märgatavalt poliitika läbipaistvust, koordineeritust ja tõhusust ELis tervikuna;
7. kutsub komisjoni üles toetama nn energiavarustuse kindluse klausli lisamist tootja- ja transiidiriikidega sõlmitavatesse kaubandus-, assotsieerimis- ning partnerlus- ja koostöölepingutesse, milles sätestataks käitumisjuhend ja selgesõnalised meetmed juhuks, kui üks partneritest põhjustab tingimustes ühepoolseid muutusi;
8. väljendab heameelt komisjoni teatise üle energiavarustuse kindluse ja rahvusvahelise koostöö kohta „ELi energiapoliitika: koostöö ELi-väliste partneritega” (COM(2011)0539); on sellegipoolest arvamusel, et vaja on täiendavaid ELi liikmesriikide vahelisel solidaarsusel põhinevaid vahendeid, et tagada ELi võime kaitsta oma energiavarustuse kindluse alaseid huve ning pidada läbirääkimisi välispartneritega, eriti kriisiolukorras;

9. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles selgitama välja energiavaldkonna kaubandus- ja investeerimistõkked suhetes kolmandate riikidega ning võtma vajaduse korral meetmeid, et need tõkked kahepoolselt ja Maailma Kaubandusorganisatsiooni kaudu kaotada;
10. kutsub ELi ja liikmesriike üles tagama ühendatud energia siseturg, mis suudab vastu pidada välissurvele ja katsetele kasutada energiatarnejate ja -hindude välispoliitikas surve avaldamise vahendina; rõhutab seetõttu vajadust suurendada ELi energiaturgude omavahelise ühendamise projektidele eraldatavaid vahendeid ning viia 2015. aastaks lõpule Euroopa gaasi ja elektri infrastruktuurivõrkude loomine, eelkõige Läänemere energiaturu ühendamise tegevuskava, nagu on sätestatud ELi kolmandas energiapakettis;
11. toetab energiaalaseid mitmekesistamisprojekte, eelkõige neid, mille eesmärgiks on uute, tarnijate ja marsruutide valikut mitmekesistavate transpordikoridoride loomine, nt Nabucco torujuhe, veeldatud maagaas, piiriüleised võrkudevahelised ühendused ja teised Euroopa üldistes huvides esmatähtsad projektid;
12. nõuab uute energiatarnijate suhtes ELi koordineeritud ja ühtse poliitilise strateegia väljatöötamist, pöörates erilist tähelepanu ka konkurentsitingimuste parandamisele ELis, et luua uutele tarnijatele võimalused ELi turule sisenemiseks;
13. toetab energiatarnijate ja transiitriikide suhtes selliste instrumentide nagu varajase hoiatamise mehhanism kasutamist; on veendunud, et üha kasvavat ressursside pärast konkureerimist ja praeguseid monopoolseid tootjaid silmas pidades on vaja jätkuvalt edendada ideed, et liikmesriigid ostaksid energiatooret ühiselt;
14. kutsub komisjoni üles kehtestama suhetes naabritega kõikehõlmavad lühi-, kesk- ja pikaajalised prioriteedid, eesmärgiga rajada ühine õigusruum, mis põhineb liidu *acquis*'s sätestatud põhimõtetel ja siseturu standarditel; rõhutab, et oluline on jätkata Euroopa energiaühenduse laiendamist ja kehtestada *acquis*' rakendamisel esinevate vajakajäämistest kõrvaldamiseks õiguskontrolli mehhanismid;
15. rõhutab, et on vaja luua tihedamad energiaalased suhted, strateegiline koostöö ja poliitiline dialoog Vahemere piirkonna, Aafrika, Lähis-Ida, Lõuna-Kaukaasia ja Kesk-Aasia riikidega ning Kaspia ja Musta mere äärsete riikidega terviklikul viisil ja kõikides energiavaldkondades ning eelkõige tulevikku suunatud, konkurentsivõimeliste energiatehnoloogiate kasutuselevõtu abil; ergutab ELi jätkama Vahemere lõuna- ja idapiirkonna riikidest päikeseenergia importimise arendamist;
16. toonitab, et ELi ühine energiapoliitika ja strateegilised eesmärgid peaksid olema ELi välissuhtes, regionaalpoliitikas ja Euroopa naabruspoliitikas asjakohaselt kajastatud;
17. toetab uute energiaallikate kasutamise teemalist poliitilist ja majanduslikku dialoogi ELi naaberriikidega;
18. nõuab Euroopa naabruspoliitika ja Musta mere sünergia olemasolevate mehhanismide rakendamist ja uute loomist, et tugevdada koostööd suurema läbipaistvuse ning tarnete ja transiidi stabiilsuse saavutamiseks;
19. rõhutab, et oluline on jätkata 2010. aastal algatatud Aafrika ja ELi energiapartnerluse

arendamist;

20. nõuab strateegilise partnerluse tugevdamist Venemaaga uue partnerlus- ja koostöölepingu sõlmimise abil; märgib, et see peab täielikult vastama siseturu eeskirjadele ja ELi kolmanda energiapaketi määrustele ning põhinema vastastikusel austusel ja vastastikkuse põhimõttel; rõhutab, et Venemaa on juba seotud energiaharta lepinguga tulenevalt selle artiklist 45; on veendunud, et energiaharta lepingu ratifitseerimine Venemaa poolt oleks kahepoolsetele energiaalastele suhetele vastastikku kasulik;
21. pooldab poliitilist dialoogi Norra ja Venemaaga uute energiaallikate uurimise teemal Barentsi meres, eeldusel, et tagatakse Arktika piirkonna tundliku keskkonna kaitse, ja koostööd Norraga hüdroelektri importimisel pikkade merealuste kaablite kaudu; nõuab ELi Arktika piirkonna strateegia kiiremat sõnastamist;
22. peab välispoliitilist dialoogi hädavajalikuks, et lahutada ülemaailmne majanduskasv energiaallikate kasutamisest ja edendada prognoositavamaid energiaturge, ning kasulikuks poliitilistele suhetele; rõhutab, et dialoogi kõrval muude oluliste tarbijariikidega, nagu Ameerika Ühendriigid ja Jaapan, on tähtis pidada dialoogi ka tärkava turumajandusega riikidega, näiteks Hiina, India, Brasiilia, Indoneesia ja Lõuna-Aafrika Vabariigiga;
23. on seisukohal, et EL peaks edendama energiapoliitika alase koostöö arendamist ja süvendamist kolmandate riikidega, kes peavad oluliseks samu väärtusi, soovivad läbi viia demokraatlikke reforme ja edendada väärtusi, mis on ELi asutamise aluseks;
24. rõhutab, et on vaja süvendada dialoogi Ameerika Ühendriikidega vastastikust huvi pakkuvates strateegilistes energiaküsimustes, edendada koostööd energiapoliitika alal ning tugevdada teaduskoostööd, eelkõige energiatõhusa tootmistehnoloogia ja transpordi vallas; kutsub üles looma Ameerika Ühendriikidega partnerlust energiavarustuse kindluse tagamiseks, mille aluseks on praegune koostöö USA–ELi energianõukogus;
25. nõuab tungivalt, et komisjon jälgiks ja tagaks tuumaelektrijaamadega seotud kõrgeimate rahvusvaheliste ohutusstandardite kohaldamist ELi naabermaades, kasutades selleks kõiki kehtivaid vahendeid ja lepinguid, nagu piiriülese keskkonnamõju hindamise konventsioon (Espoo konventsioon) ja keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsioon (Århusi konventsioon); kutsub ELi naaberriike üles viima läbi ulatuslikku ELi tuumaohutuse ja tuumarajatiste vastupidavuse testi, ning palub komisjonil osutada sellega seoses ELi poolset tehnilist abi;
26. kinnitab veel kord, et energiapoliitika alane koostöö ELi-väliste partneritega peab tagaplaanile jätmise asemel kaasa aitama selliste liidu põhiväärtuste edendamisele nagu inimõiguste austamine, demokraatia, hea valitsemistava, õigusriik, sotsiaaldialoog, vastastikune lugupidamine, loodusvarade vastutustundlik kasutamine, võitlus kliimamuutuse vastu ja ulatuslik keskkonnakaitse, ning edendama rahu ja olema kooskõlas liidu välispoliitikaga;
27. palub nõukogul ja komisjonil koostada koostöös Euroopa välisteenistusega 2013. aasta lõpuks komisjoni teatise „Energiavarustuse kindluse ja rahvusvahelise koostöö kohta – ELi energiapoliitika: koostöö ELi-väliste partneritega” (COM(2011)0539) alusel täpne

tegevuskava, millele tuginedes saaks luua tõhusa energiaalase välispoliitika lühiajaliste, keskmise pikkusega ja pikaajaliste eesmärkidega, sihtide ja meetmetega, ning nende rakendamise konkreetne ajakava.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	24.4.2012
Lõpphääletuse tulemus	+: 48 -: 0 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Elmar Brok, Mário David, Michael Gahler, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Takis Hadjigeorgiou, Richard Howitt, Anna Ibrisagic, Liisa Jaakonsaari, Anneli Jäätteenmäki, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Tunne Kelam, Evgeni Kirilov, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Eduard Kukan, Alexander Graf Lambsdorff, Vytautas Landsbergis, Krzysztof Lisek, Sabine Lösing, Mario Mauro, Francisco José Millán Mon, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Raimon Obiols, Kristiina Ojuland, Justas Vincas Paleckis, Ioan Mircea Paşcu, Alojz Peterle, Cristian Dan Preda, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Nikolaos Salavrakos, Adrian Severin, Marek Siwiec, Charles Tannock, Inese Vaidere, Kristian Vigenin
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Laima Liucija Andrikiene, Andrew Duff, Tanja Fajon, Kinga Gál, Elisabeth Jeggle, Antonio López-Istúriz White, Carmen Romero López, Marietje Schaake, Indrek Tarand, Alejo Vidal-Quadras, Renate Weber